

بناام خدا

گزارش اولین کارگاه آموزشی و نشست تخصصی انجمن های کواترنری و باستان شناسی ایران

با موضوع:

تغییرات اقلیمی کواترنری و جابجایی انسانی

نویسنده گزارش: سمیرا چزغه، دانشجوی دکتری ژئومورفولوژی دانشگاه شهید بهشتی

نخستین کارگاه آموزشی تغییرات اقلیمی کواترنری و جابجایی های انسانی در بلوخی ۱۲ آذر ماه ۱۳۹۰ با همکاری انجمن های کواترنری و باستان شناسی ایران در سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور برگزار گردید. هدف از برگزاری این کارگاه که با حضور سخنرانان و جمعی از دانشجویان رشته های جغرافیا (ژئومورفولوژی و اقلیم شناسی)، باستان شناسی، مردم شناسی و زمین شناسی بود، ایجاد بستری مناسب جهت تعامل و مشارکت سازنده و واقعی بین دانشجویان و پژوهشگران رشته های مختلف برای ارتقاء سطح علوم میان رشته ای بود.

این کارگاه با خیر مقدم دکتر ملکی دبیر انجمن کواترنری در ساعت ۹:۲۰ شروع شد و پس از پایان سخنان ایشان، جناب آقای دکتر عزیزی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران به عنوان اولین مدرس کارگاه به ارائه مطالبی در باره تغییرات اقلیمی جهان در کواترنر پرداختند و با ارائه شواهدی از تغییر اقلیم (عصرهای یخبندان و بین یخبندان) در آمریکا و اروپا مهمترین دلایل این تغییر اقلیم را مورد بررسی قرار دادند. ایشان در ادامه به تغییرات اقلیمی ایران در دوره کواترنر پرداختند و در بخشی از سخنان خود علاوه بر بررسی تاریخیچه مطالعات انجام شده در اقلیم کواترنری ایران به کمبود این گونه بررسی‌ها در سال‌های اخیر توسط پژوهشگران ایرانی اشاره کردند و در پایان سخنان خود به بررسی تاثیرات اقلیمی بر تمدنهای باستانی پرداختند. پس از سخنرانی، بحث و مشارکت میان شرکت کنندگان در جلسه با ارائه پاسخ‌هایی از طرف دکتر عزیزی ادامه پیدا کرد.

کارگاه با سخنرانی جناب آقای دکتر وحدتی نسب عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس در زمینه منشاء انسان و خروج او از آفریقا ادامه پیدا کرد. ایشان سخنرانی خود را با ارائه شواهدی از پیدایش انسان - های نخستین از آفریقا شروع کردند، همچنین توضیحاتی در مورد سیر تحول انسان‌های نخستین از ۶.۵ میلیون سال پیش تا انسان هوشمند به مفهوم امروزی دادند و در تشریح این سیر تحول، شواهدی از انسان - های اولیه کشف شده در قسمت‌های مختلف جهان ارائه دادند. ایشان در ادامه سخنان خود به ارائه توضیحاتی درباره مهاجرت انسان‌های اولیه و خروجشان از آفریقا پرداختند و به پنج موج مهاجرت همچنین مسیرهای احتمالی و دلائی این مهاجرت از دیدگاه تغییرات محیط طبیعی اشاراتی داشتند. بعد از پرسش و پاسخ بسیار کوتاهی که توسط یکی از دانشجویان از دکتر وحدتی نسب انجام شد، کارگاه با سخنرانی جناب آقای مهندس جعفر صبوری با بحث نقش عوامل زمین‌شناسی در تغییرات اقلیمی و تطور انسانی ادامه پیدا کرد. سخنرانی ایشان بیشتر حول محور نقش عوامل زمین‌شناسی از جمله تغییرات تکتونیکی و آتشفشانها و تاثیرات این تغییرات بر بشر اولیه و مهاجرت انسان‌ها از قسمت‌های مختلف جهان بخصوص آفریقا بود، چرا که با توجه به مطالعات انجام شده به احتمال زیاد منشاء اولین مهاجرت‌های بشر، آفریقا بوده است، بنابراین بیشتر عوامل زمین‌شناسی، تغییرات تکتونیکی و فوران‌های آتشفشانی محدوده‌های مهاجر فرست مورد بحث و بررسی قرار گرفتند.

در نهایت سرکار خانم احمدی به ارائه اولین نقشه کواترنری خاورمیانه با مقیاس ۱:۵۰۰۰۰۰۰۰ پرداختند که البته در این نقشه محوطه‌های پیش از تاریخ ایران نیز مشخص شده بودند.

در این نشست همچنین شرکت کنندگان فرم مشخصات فردی همراه با ایمیل خود را برای اطلاع رسانی نشست‌های بعدی تکمیل نمودند. البته قرار بود این کارگاه همراه با بحث و پرسش و پاسخ بین مدرسین و دانشجویان همراه باشد ولی متأسفانه به دلیل کمبود وقت پرسش و پاسخ در مدت زمان کوتاهی در بین

سخنرانی‌ها انجام شد و کارگاه ساعت ۱۳:۳۰ به پایان رسید.

این کارگاه که شروع بسیار خوبی برای تعامل و مشارکت سازنده و واقعی بین دانشجویان و پژوهشگران رشته‌های مختلف می‌تواند باشد با استقبال زیادی از جانب دانشجویان مواجه شد به طوری که بسیاری از دانشجویان مباحث را به صورت ایستاده دنبال کردند. با توجه به استقبال و رغبت دانشجویان امید است تداوم برگزاری این گونه کارگاه‌ها مستمر باشد، زیرا علاوه بر بالابردن سطح علمی دانشجویان و ایجاد ارتباط علمی بین رشته‌های مختلف، باعث ایجاد رشد و تشویق دانشجویان به علوم میان رشته‌ای می‌شود، چرا که فرایند پاسخگویی به بسیاری از سوالات و حل آنها، خارج از حیطه یک رشته خاص یا یک روش تحقیق مشخص است و از طریق ائتلاف افکار، فنون و روش‌ها، نتایج و نگرش رشته‌های مختلف مرتبط با مسئله مورد نظر، شناخت و درک عمیق‌تر و دقیق‌تری از موضوع مورد بحث فراهم می‌شود.